

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

Центр адаптації державної служби
до стандартів Європейського Союзу
Європейські орієнтири у розбудові державної служби

Фонд
Ганса
Зайделя

Представництво в
Україні

РЕФОРМА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ У ПИТАННЯХ ТА ВІДПОВІДЯХ

Практичний посібник
для керівників
служб управління
персоналом

Київ
Центр адаптації державної служби
до стандартів Європейського Союзу
2016

За загальною редакцією Костянтина ВАЩЕНКА, д. політ. н., професор, к. н. держ. упр.

Авторський колектив: Марина КАНАВЕЦЬ, к. н. держ. упр. (керівник авторського колективу), Юлія ЛИХАЧ, Анжела КУКУЛЯ, Іван РОЩИН, Ольга РОМАНЮК, Андрій АСТАПОВ

Реформа державної служби у питаннях та відповідях: практичний посібник для керівників служб управління персоналом / [М. Канавець (кер. авт. колективу), Ю. Лихач, А. Кукуля, І. Рощин, О. Романюк, А. Астапов; за заг. ред. К. Ващенко]. — К. : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2016. — 151 с.

Практичний посібник розроблено за підтримки проекту Представництва Фонду Ганса Зайделя в Україні «Розвиток спроможності Нацдержслужби щодо замовлення та розроблення програм підвищення кваліфікації державних службовців» в рамках реалізації Тренінгової програми «Управління персоналом на державній службі».

У посібнику наведено практичні рекомендації щодо застосування положень Закону України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року № 889-VIII.

Стане у нагоді службам управління персоналом державних органів, а також буде цікавим широкому колу державних службовців та експертів у сфері публічної адміністрації.

ББК 67.301.01+67.305я73+67.9(4Укр)301я73

© К. Ващенко, загальна редакція, 2016

© М. Канавець та ін., текст, 2016

© І. Рощин, відповідальний за випуск, 2016

© Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2016

Національне агентство України з питань державної служби

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію єдиної державної політики у сфері державної служби, здійснює функціональне управління державною службою. Одним із основних завдань Національного агентства України з питань державної служби є методичне забезпечення діяльності служб управління персоналом у державних органах.

Фонд Ганса Зайделя в Україні

Німецька неурядова громадська організація, діяльність якої спрямована на підтримку сталого розвитку суспільства на основі демократії, миру та соціального ринкового господарства. Основними напрямками роботи Представництва Фонду Ганса Зайделя в Україні у сфері державного управління є: сприяння обміну досвідом між працівниками органів державної влади та органів місцевого самоврядування України та Баварії, допомога у підготовці та підвищенні кваліфікації керівних кадрів органів державної влади та посадовців органів місцевого самоврядування, розробка навчальних курсів і програм підвищення кваліфікації з використанням кращих європейських практик.

Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу

Державна установа, що належить до сфери управління Національного агентства України з питань державної служби. Серед напрямів діяльності Центру адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу є: розвиток персоналу і спроможності служб управління персоналом державних органів, а також видання періодичних публікацій аналітичного та інформаційного характеру з метою поширення нових ідей та кращих практик у сфері державної служби.

Закон передбачає такі реформаторські новації:

- розмежування політичних і адміністративних посад;
- спрощення класифікації категорій;
- встановлення нової системи управління державною службою на чолі з Кабінетом Міністрів України;
- гарантування рівного доступу до державної служби;
- запровадження строкового призначення на посади для вищого корпусу державної служби;
- зміна моделі оплати праці державних службовців;
- оптимізація витрат на оплату праці.

Заплановані результати реформи:

- підвищення якості державних послуг;
- деполітизація, стабільність і професійність служби, орієнтація на громадян для виконання завдань в інтересах держави;
- залучення на службу талановитих громадян;
- прозорість та підконтрольність державної служби громадянському суспільству;
- зростання довіри громадян до влади і державних інститутів.

Реформа державної служби значною мірою визначає успіх інших реформ, результати яких безпосередньо залежать від якості управлінських рішень державних органів.

Набуття чинності Закону України від 10.12.2015 № 889-VIII «Про державну службу» створює головний інструмент для подальших систематичних змін й здійснення реформування у сфері державного управління.

Закон побудований на європейських принципах демократичного урядування та є передумовою створення ефективної, орієнтованої на громадян державної служби, що функціонуватиме в інтересах держави і суспільства.

У сучасних умовах важливим є процес імплементації Закону. У зв'язку з цим виникає необхідність посилення стратегічної ролі служб управління персоналом, які відповідатимуть за реалізацію державної політики з питань управління персоналом у державному органі. Сучасна служба управління персоналом покликана забезпечувати добір персоналу, прогнозування їх розвитку, планування та організацію заходів з питань підвищення рівня професійної компетентності державних службовців, заохочувати до службової кар'єри.

Актуальною проблемою сучасного менеджменту є саме активізація людських ресурсів для досягнення успіху організації. Які б не були прекрасні ідеї, новітні технології, найсприятливіші зовнішні умови, без кваліфікованого персоналу високоефективної роботи домогтися неможливо.

***Голова Національного агентства України
з питань державної служби
Костянтин Ващенко***

Держава має функціонувати ефективно. Її завдання повинні виконуватися якісно та у зручній для громадян формі. Суспільні технологічні та демографічні зміни, а також скрутне становище державного бюджету створюють значні виклики для системи державного управління, впоратися з якими неможливо без добре освічених та кваліфікованих фахівців.

Система державного управління має також велике значення як фактор в міжнародному змаганні щодо залучення інвестицій. Чим сучасніше організоване державне управління, тим ефективніше держава може реагувати на зміни у суспільстві та активно брати в них участь.

Новий Закон про державну службу є основою привабливості роботи в органах державної влади для нових кадрів та ефективності державного управління як такого.

Досвід Німеччини та Баварії свідчить про те, що реформи такого рівня слід сприймати як тривалий політичний процес.

Для успішного проведення адміністративної реформи важливо підготувати висококваліфікованих та добре освічених службовців для органів державного управління та місцевого самоврядування. Вони мають стати опорою для реформування структур місцевого самоврядування, розбудови ефективного, зорієнтованого на потреби громадян державного управління та створення культури правової держави в країні.

Слід постійно шукати можливості для обмеження бюрократії (скасування зайвих дозволів, спрощення адміністративних процедур, впровадження електронного врядування).

Державне управління в Баварії керується наступними принципами: верховенство права, ефективність, економічність, близькість до потреб громадян, залучення громадян до виконання управлінських завдань та прозорість.

З початку своєї роботи в Україні в середині 1990-х років Фонд Ганса Зайделя сприяє процесу реформування державного управління та надає підтримку Національному агентству України з питань державної служби в рамках спільних проектів, спрямованих на розробку сучасних програм підвищення кваліфікації державних службовців, а також підготовку відповідних експертів та тренерів для консультування керівників кадрових служб державних органів влади на центральному та регіональному рівнях.

*Керівник проекту Фонду
Ганса Зайделя в Україні,
Республіці Молдова та Румунії
Даніель Зайберлінг*

Список умовних скорочень	
--------------------------------	--

Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОХОДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

- 1.1. Сфера дії Закону. Правове регулювання проходження державної служби
- 1.2. Правовий статус державного службовця.....

Розділ 2. УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ СЛУЖБОЮ.....

- 2.1. Комісія з питань вищого корпусу державної служби
- 2.2. Керівник державної служби
- 2.3. Служба управління персоналом

РОЗДІЛ 3. ВСТУП НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ

- 3.1. Загальні умови вступу на державну службу
- 3.2. Порядок проведення конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби
- 3.3. Конкурсна комісія

РОЗДІЛ 4. ПРИЗНАЧЕННЯ НА ПОСАДУ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

- 4.1. Призначення на посаду державної служби
- 4.2. Складання присяги державного службовця
- 4.3. Випробування
- 4.4. Особова справа

РОЗДІЛ 5. СЛУЖБОВА КАР'ЄРА

- 5.1. Ранги державних службовців
- 5.2. Просування державного службовця по службі
- 5.3. Переведення державних службовців
- 5.4. Службове відрядження
- 5.5. Зміна істотних умов державної служби
- 5.6. Оцінювання результатів службової діяльності
- 5.7. Публічний звіт керівника органу виконавчої влади
- 5.8. Стаж державної служби
- 5.9. Правил внутрішнього службового розпорядку державного органу

РОЗДІЛ 6. ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ	
6.1. Професійне навчання державних службовців	
6.2. Стажування як вид підвищення рівня професійної компетентності держав- ного службовця	
РОЗДІЛ 7. ОПЛАТА ПРАЦІ І ВІДПУСТКИ	
7.1. Оплата праці державних службовців	
7.2. Відпустки державних службовців	
РОЗДІЛ 8. ДИСЦИПЛІНАРНА ТА МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ	
8.1. Службова дисципліна	
8.2. Засади дисциплінарної відповідальності	
8.3. Матеріальна відповідальність державних службовців	
РОЗДІЛ 9. ПАТРОНАТНА СЛУЖБА ТА ФУНКЦІЇ З ОБСЛУГОВУВАННЯ	
9.1. Патронатна служба	
9.2. Працівники державного органу, які виконують функції з обслуговування	
РОЗДІЛ 10. ПРИПИНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ	

Список умовних скорочень

АПУ – Адміністрація Президента України

ВРУ – Верховна Рада України

Дисциплінарна комісія – дисциплінарна комісія з розгляду дисциплінарних справ

Закон – Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII «Про державну службу»

КМУ – Кабінет Міністрів України

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОХОДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

- ◆ Сфера дії Закону. Правове регулювання проходження державної служби
- ◆ Правовий статус державного службовця

1.1 Сфера дії Закону. Правове регулювання проходження державної служби

Питання 1

Як Закон визначає поняття «державна служба»?

Відповідь

Відповідно до статті 1 Закону, **державна служба** - це публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави, зокрема щодо:

- 1) аналізу державної політики на загальнодержавному, галузевому і регіональному рівнях та підготовки пропозицій стосовно її формування, у тому числі розроблення та проведення експертизи проектів програм, концепцій, стратегій, проектів законів та інших нормативно-правових актів, проектів міжнародних договорів;
- 2) забезпечення реалізації державної політики, виконання загальнодержавних, галузевих і регіональних програм, виконання законів та інших нормативно-правових актів;
- 3) забезпечення надання доступних і якісних адміністративних послуг;
- 4) здійснення державного нагляду та контролю за дотриманням законодавства;
- 5) управління державними фінансовими ресурсами, майном та контролю за їх використанням;
- 6) управління персоналом державних органів;
- 7) реалізації інших повноважень державного органу, визначених законодавством.

Питання 2

Як у Законі розуміється термін «державний службовець»?

Відповідь

Відповідно до статті 1 Закону, **державний службовець** – це громадянин України, який займає посаду державної служби в органі державної влади, іншому державному органі, його апараті (секретаріаті), одержує заробітну плату за рахунок коштів державного бюджету та здійснює встановлені для цієї посади повноваження, безпосередньо пов'язані з виконанням завдань і функцій такого державного органу, а також дотримується принципів державної служби.

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 3 Закону, його дія поширюється на державних службовців:

- 1) Секретаріату Кабінету Міністрів України;
- 2) міністерств та інших центральних органів виконавчої влади;
- 3) місцевих державних адміністрацій;
- 4) органів прокуратури;
- 5) органів військового управління;
- 6) закордонних дипломатичних установ України;
- 7) державних органів, особливості проходження державної служби в яких визначені статтею 91 цього Закону;
- 8) інших державних органів.

Відповідь

Відповідно до Закону України «Про державну службу» не будь-яка особа, що працює в державних органах є державним службовцем. Державним службовцем людина стає тільки в тому випадку, коли вона працює на посаді державного службовця.

Відповідно до частини другої статті 1 Закону, **посада державної служби** - визначена структурою і штатним розписом первинна структурна одиниця державного органу з установленими відповідно до законодавства посадовими обов'язками у межах повноважень, визначених частиною першою статті 1 цього Закону.

Відповідно до частини третьої статті 3 Закону дія цього Закону серед іншого не поширюється на:

- 1) працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування;
- 2) працівників патронатних служб.

Відповідь

Відповідно до статті 2 Закону рівнозначна посада - посада державної служби, що належить до однієї групи оплати праці з урахуванням юрисдикції державного органу.

Питання 3

На кого поширюється сфера дії Закону?

Питання 4

Чи поширюється сфера дії Закону на осіб, які виконують функції з обслуговування, працівників патронатних служб?

Питання 5

Як Закон визначає термін «рівнозначна посада»?

Питання 6

Що означає принцип професіоналізму, закріплений у статті 4 Закону?

Відповідь

Відповідно до статті четвертої Закону принцип професіоналізму означає компетентне, об'єктивне і неупереджене виконання посадових обов'язків, постійне підвищення державним службовцем рівня своєї професійної компетентності, вільне володіння державною мовою і, за потреби, регіональною мовою або мовою національних меншин, визначеною відповідно до закону.

Питання 7

Чи можуть правові відносини, що виникають у зв'язку зі вступом, проходженням та припиненням державної служби врегульовуватися нормами законодавства про працю?

Відповідь

Відповідно до частини третьої статті 5 Закону України «Про державну службу» дія норм законодавства про працю поширюється на державних службовців у частині відносин, не врегульованих Законом.

Питання 8

Що є підставою для поділу на посади державної служби в державних органах на категорії?

Відповідь

Відповідно до частини першої статті 6 Закону посади державної служби в державних органах поділяються на категорії залежно від порядку призначення, характеру та обсягу повноважень і необхідних для їх виконання кваліфікації та професійної компетентності державних службовців.

Питання 9

Які категорії посад державної служби встановлюються згідно із Законом?

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 6 Закону встановлюються такі категорії посад державної служби:

- 1) категорія «А» (вищий корпус державної служби);
- 2) категорія «Б»;
- 3) категорія «В».

Питання 10

Які посади державної служби відносяться до категорії «А» (вищого корпусу державної служби)?

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 6 Закону до категорії «А» (вищого корпусу державної служби) відносяться:

- 1) Державного секретаря Кабінету Міністрів України та його заступників, державних секретарів міністерств;
- 2) керівників центральних органів виконавчої влади, які не є членами Кабінету Міністрів України, та їх заступників;

- 3) керівників апаратів Конституційного Суду України, Верховного Суду України, вищих спеціалізованих судів та їх заступників;
- 4) голів місцевих державних адміністрацій;
- 5) керівників державної служби в інших державних органах, юрисдикція яких поширюється на всю територію України.

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 6 Закону до категорії «Б» відносяться:

- 1) керівників структурних підрозділів Секретаріату Кабінету Міністрів України та їх заступників;
- 2) керівників структурних підрозділів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та інших державних органів, їх заступників, керівників територіальних органів цих державних органів та їх структурних підрозділів, їх заступників;
- 3) заступників голів місцевих державних адміністрацій;
- 4) керівників апаратів апеляційних та місцевих судів, керівників структурних підрозділів апаратів судів, їх заступників;
- 5) заступників керівників державної служби в інших державних органах, юрисдикція яких поширюється на всю територію України.

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 6 Закону до категорії «В» відносяться посади державної служби, не віднесені до категорій «А» і «Б».

Відповідь

Відповідно до частини третьої статті 6 Закону кількість посад державної служби категорій «А» і «Б» в державному органі повинна становити не більше третини його штатної чисельності.

$$\left[\frac{A + B}{\text{Загальна чисельність}} \leq \frac{1}{3} \right]$$

Питання 11

Які категорії посад державної служби відносяться до категорії «Б»?

Питання 12

Які категорії посад державної служби відносяться до категорії «В»?

Питання 13

Яка кількість посад державної служби категорій «А» і «Б» повинна бути в державному органі?

1.2. Правовий статус державного службовця

Питання 14

Які основні права державного службовця?

Відповідь

Відповідно до статті 7 Закону державний службовець має право на:

- 1) повагу до своєї особистості, честі та гідності, справедливе і шанобливе ставлення з боку керівників, колег та інших осіб;
- 2) чітке визначення посадових обов'язків;
- 3) належні для роботи умови служби та їх матеріально-технічне забезпечення;
- 4) оплату праці залежно від займаної посади, результатів службової діяльності, стажу державної служби та рангу;
- 5) відпустки, соціальне та пенсійне забезпечення відповідно до закону;
- 6) професійне навчання, зокрема за державні кошти, відповідно до потреб державного органу;
- 7) просування по службі з урахуванням професійної компетентності та сумлінного виконання своїх посадових обов'язків;
- 8) участь у професійних спілках з метою захисту своїх прав та інтересів;
- 9) участь у діяльності об'єднань громадян, крім політичних партій у випадках, передбачених цим Законом;
- 10) оскарження в установленому законом порядку рішень про накладення дисциплінарного стягнення, звільнення з посади державної служби, а також висновку, що містить негативну оцінку за результатами оцінювання його службової діяльності;
- 11) захист від незаконного переслідування з боку державних органів та їх посадових осіб у разі повідомлення про факти порушення вимог цього Закону;
- 12) отримання від державних органів, підприємств, установ та організацій, органів місцевого самоврядування необхідної інформації з питань, що належать до його повноважень, у випадках, встановлених законом;

- 13) безперешкодне ознайомлення з документами про проходження ним державної служби, у тому числі висновками щодо результатів оцінювання його службової діяльності;
- 14) проведення службового розслідування за його вимогою з метою зняття безпідставних, на його думку, звинувачень або підозри.

Державні службовці також реалізують інші права, визначені у положеннях про структурні підрозділи державних органів та посадових інструкціях, затверджених керівниками державної служби в цих органах.

Відповідь

Відповідно до статті 8 Закону державний службовець зобов'язаний:

- 1) дотримуватися Конституції та законів України, діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України;
- 2) дотримуватися принципів державної служби та правил етичної поведінки;
- 3) поважати гідність людини, не допускати порушення прав і свобод людини та громадянина;
- 4) з повагою ставитися до державних символів України;
- 5) обов'язково використовувати державну мову під час виконання своїх посадових обов'язків, не допускати дискримінацію державної мови і протидіяти можливим спробам її дискримінації;
- 6) забезпечувати в межах наданих повноважень ефективне виконання завдань і функцій державних органів;
- 7) сумлінно і професійно виконувати свої посадові обов'язки;
- 8) виконувати рішення державних органів, накази (розпорядження), доручення керівників, надані на підставі та у межах повноважень, передбачених Конституцією та законами України;
- 9) додержуватися вимог законодавства у сфері запобігання і протидії корупції;

Питання 15

Які основні обов'язки державного службовця?

- 10) запобігати виникненню реального, потенційного конфлікту інтересів під час проходження державної служби;
- 11) постійно підвищувати рівень своєї професійної компетентності та удосконалювати організацію службової діяльності;
- 12) зберігати державну таємницю та персональні дані осіб, що стали йому відомі у зв'язку з виконанням посадових обов'язків, а також іншу інформацію, яка відповідно до закону не підлягає розголошенню;
- 13) надавати публічну інформацію в межах, визначених законом.

Державні службовці виконують також інші обов'язки, визначені у положеннях про структурні підрозділи державних органів та посадових інструкціях, затверджених керівниками державної служби в цих органах.

Питання 16

Яких заходів повинен вжити державний службовець у разі виявлення під час службової діяльності або поза її межами фактів порушення вимог Закону України «Про державну службу» з боку державних органів, їх посадових осіб?

Питання 17

Чи повинен державний службовець виконувати доручення керівника Департаменту, якщо його безпосереднім керівником є начальник Відділу?

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 8 Закону, у разі виявлення державним службовцем під час його службової діяльності або поза її межами фактів порушення вимог Закону з боку державних органів, їх посадових осіб він зобов'язаний звернутися для забезпечення законності до Національного агентства України з питань державної служби.

Відповідь

Відповідно до статті 9 Закону, державний службовець під час виконання посадових обов'язків діє у межах повноважень, визначених законом, і підпорядковується своєму безпосередньому керівнику або особі, яка виконує його обов'язки.

При цьому, відповідно до статті 2 Закону, безпосередній керівник - найближчий керівник, якому прямо підпорядкований державний службовець;

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 9 Закону під час виконання своїх обов'язків державний службовець не зобов'язаний виконувати доручення працівників патронатної служби, оскільки на час виконання посадових обов'язків діє у межах повноважень, визначених законом.

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 9 Закону державний службовець зобов'язаний виконувати накази (розпорядження), доручення керівника, видані в межах його повноважень, крім випадків, передбачених частиною шостою цієї статті. Зокрема, у частині першій статті 10 Закону наголошується на тому, що державний службовець повинен неупереджено виконувати законні накази (розпорядження), доручення керівників незалежно від їх партійної належності та своїх політичних переконань.

Відповідь

У разі виникнення у державного службовця сумніву щодо законності виданого керівником наказу (розпорядження) або доручення, відповідно до частини шостої статті 9 Закону він має право вимагати його письмового підтвердження, після отримання якого зобов'язаний виконати такий наказ (розпорядження), доручення. Одночасно з виконанням такого наказу (розпорядження), доручення державний службовець зобов'язаний у письмовій формі повідомити про нього керівника вищого рівня або орган вищого рівня.

У такому разі державний службовець звільняється від відповідальності за виконання зазначеного наказу (розпорядження), доручення, якщо його буде визнано незаконним у встановленому законом порядку, крім випадків виконання явно злочинного наказу (розпорядження), доручення.

При цьому, якщо керівник не надав письмового підтвердження в одинденний строк наказ (розпорядження), доручення вважається скасованим.

Питання 18

Чи є обов'язковими доручення працівників патронатної служби для виконання державними службовцями?

Питання 19

Чи вважається загальнообов'язковим виконання державними службовцями доручень керівників, надані в межах їх повноважень?

Питання 20

Як повинен діяти державний службовець у разі сумніву щодо законності виданого керівником наказу (розпорядження) або доручення?

Суттєвим чинником, що регламентує право державного службовця на захист службових інтересів є те, що Законом передбачено оскарження державними службовцями дій керівника державного органу, який повинен обов'язково провести службове розслідування у встановленому законодавством порядку з метою встановлення факту порушення прав особи, встановлених цим Законом, або відсутності і вжиття відповідних заходів у межах сфери діяльності уповноваженого органу. Зазначене обумовлює взаємну відповідальність, як керівника органу, так і державного службовця щодо вжиття заходів впливу або реагування, а також дотримання норм права сторонами правовідносин.

Питання 21

В чому полягає політична неупередженість державних службовців?

Відповідь

Відповідно до частини третьої статті 10 Закону державний службовець не має права:

- 1) бути членом політичної партії, якщо такий державний службовець займає посаду державної служби категорії «А». На час державної служби на посаді категорії «А» особа зупиняє своє членство в політичній партії;
- 2) обіймати посади в керівних органах політичної партії;
- 3) суміщати державну службу із статусом депутата місцевої ради, якщо такий державний службовець займає посаду державної служби категорії «А»;
- 4) залучати, використовуючи своє службове становище, державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, працівників бюджетної сфери, інших осіб до участі у передвиборній агітації, акціях та заходах, що організовуються політичними партіями;
- 5) у будь-який інший спосіб використовувати своє службове становище в політичних цілях.

Питання 22

Чи має право державний службовець здійснювати агітацію в інтересах політичної партії?

Відповідь

Відповідно до частини п'ятої статті 10 Закону державному службовцю забороняється організовувати і брати участь у страйках та агітації (крім випадку, передбаченого частиною 4 статті 10 Закону).

Відповідь

Відповідно до частини третьої статті 10 Закону державний службовець не має права бути членом політичної партії, якщо такий державний службовець займає посаду державної служби категорії «А». На час державної служби на посаді категорії «А» особа зупиняє своє членство у політичній партії.

Крім того, підпунктом 9 пункту 3 Розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» вказаного Закону внесено зміни до статті 6 Закону України «Про політичні партії в Україні», у зв'язку з чим членами політичних партій не можуть бути державні службовці у випадках, передбачених Законом України «Про державну службу».

Враховуючи викладене, у зв'язку із набранням чинності Закону державні службовці, посади яких віднесені до категорії «А» та які є членами політичних партій, мають зупинити своє членство у політичних партіях.

Додатково інформуємо, що відповідно до частини п'ятої статті 6 Закону України «Про політичні партії в Україні» порядок зупинення членства у політичній партії визначається її статутом.

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 10 державний службовець не має права демонструвати свої політичні погляди та вчиняти інші дії або бездіяльність, що у будь-який спосіб можуть засвідчити його особливе ставлення до політичних партій і негативно вплинути на імідж державного органу та довіру до влади або становити загрозу для конституційного ладу, територіальної цілісності і національної безпеки, для здоров'я та прав і свобод інших людей. Стаття 10 Закону передбачає вимоги до політичної неупередженості державного службовця, що полягають у неупередженому виконанні своїх службових обов'язків незалежно від партійної належності та особистих політичних переконань.

Питання 23

Чи має право державний службовець бути членом політичної партії, якщо такий державний службовець займає посаду державної служби категорії «А»?

Питання 24

Чи має право державний службовець висловлювати свої політичні погляди?

Питання 25

Який строк відводиться для того, щоб поставити до відома керівника державної служби щодо реєстрації державного службовця як кандидата у депутати?

Питання 26

Чи залишається за особами, які мають спеціальні звання статус державного службовця з набранням чинності Закону?

Питання 27

Чи дозволяється суміщення посади державного службовця категорії «А» зі статусом депутата місцевої ради?

Відповідь

Відповідно до частини четвертої статті 10 Закону у разі реєстрації державного службовця кандидатом у депутати Центральною виборчою комісією, виборчими комісіями, сформованими (утвореними) в установленому порядку, він зобов'язаний в одноденний строк письмово повідомити про це керівника державної служби.

Відповідь

Відповідно до частини третьої статті 3 Закону, сфера його дії не поширюється на осіб рядового і начальницького складу правоохоронних органів та працівників інших органів, яким присвоюються спеціальні звання, якщо інше не передбачено законом. Таким чином, особи зазначені в пункті 17 частини третьої статті 3 Закону не можуть вважатися державними службовцями.

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 6 Закону до категорії «А» (вищий корпус державної служби) відносяться зокрема посади голів місцевих державних адміністрацій.

Згідно із пунктом 3 частини три статті 10 Закону державні службовці не мають права суміщати державну службу із статусом депутата місцевої ради, якщо такий державний службовець займає посаду державної служби категорії «А».

Разом з тим депутат місцевої ради є представником інтересів відповідної територіальної громади, який відповідно до Конституції України і закону про місцеві вибори обирається на строк, встановлений Конституцією України (стаття 2 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад»). З огляду на його правовий статус депутат місцевої ради зобов'язаний виражати і захищати інтереси відповідної територіальної громади та її частини – виборців свого виборчого округу, виконувати їх доручення в межах своїх повноважень, наданих законом, брати активну участь у здійсненні місцевого самоврядування. Для цього депутат місцевої ради наділяється всією повнотою прав, необхідних для забезпечення його реальної участі у діяльності ради та її органів.

Згідно зі статтею 22 Конституції України не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод людини і громадянина при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів.

Оскільки конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані, а також з урахуванням статті 58 Конституції України щодо незворотності дії в часі законів та інших нормативно-правових актів, на осіб, які на день набрання чинності Законом є депутатами місцевої ради в результаті обрання їх до ради відповідно до законодавства про місцеві вибори, не поширюється дія статті 10 Закону на строк, встановлений Конституцією України, або до дострокового припинення повноважень депутата місцевої ради або ради.

Відповідь

Відповідно до частини першої статті 11 Закону у разі порушення або виникнення перешкод у реалізації прав, визначених Законом державний службовець може подати керівнику державної служби скаргу із зазначенням фактів порушення його прав або перешкод у їх реалізації, в якій може вимагати від керівника державної служби утворення комісії для перевірки викладених у скарзі фактів.

Крім того, у частині шостій статті 11 Закону передбачено, що якщо права державного службовця, встановлені Законом, порушені керівником державної служби чи державним службовцем вищого органу або якщо ці особи створили перешкоди в реалізації прав державного службовця, він може подати скаргу із зазначенням фактів порушення його прав або перешкод у їх реалізації безпосередньо до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби.

Відповідь

Відповідно до частини першої статті 11 Закону державний службовець може подати скаргу керівнику у місячний строк з дня, коли дізнався або повинен був дізнатися про випадки порушення наданих Законом України «Про державну службу» прав або виникнення перешкод у реалізації таких прав.

Питання 28

Яким чином реалізується захист права на державну службу?

Питання 29

В який строк державний службовець може подати скаргу керівнику у разі порушення наданих Законом України «Про державну службу» прав або виникнення перешкод у реалізації таких прав?

Питання 30

Хто входить до складу комісії, яка утворюється на вимогу державного службовця для перевірки фактів, викладених у скарзі?

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 11 Закону до складу комісії включаються в однаковій кількості:

- представники керівника державної служби, визначені ним із числа державних службовців цього державного органу;
- представники державного службовця, визначені ним із числа державних службовців цього державного органу;
- представники виборного органу первинної профспілкової організації з числа державних службовців, делеговані рішенням цього органу, а в разі відсутності профспілкової організації - представники державних службовців, обрані на загальних зборах (конференції) державних службовців державного органу.

Питання 1

Які правові засоби захисту передбачені у разі неотримання в установлений строк обґрунтованої відповіді на скаргу або незгоди з відповіддю керівника державної служби?

Відповідь

Відповідно до частини третьої статті 11 Закону керівник державної служби зобов'язаний не пізніше 20 календарних днів з дня отримання скарги надати державному службовцю обґрунтовану письмову відповідь (рішення). У разі утворення комісії відповідно до вимог частини другої статті 11 Закону, письмова відповідь (рішення) керівника державної служби має ґрунтуватися на висновку комісії.

У разі неотримання в установленій частиною третьою статті 11 Закону строк обґрунтованої відповіді на скаргу або незгоди з відповіддю керівника державної служби державний службовець може звернутися із відповідною скаргою до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, за результатами розгляду якої надається вмотивована відповідь.

Відповідь

Відповідно до частини п'ятої статті 11 Закону центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, надає державному службовцю вмотивовану відповідь не пізніше 20 календарних днів з дня надходження скарги та в разі встановлення факту порушення прав державного службовця направляє відповідному державному органу обов'язкову для виконання вимогу про усунення відповідних порушень.

Важливо! *Порядок оформлення та направлення (вручення) вимоги про скасування рішень державних органів та їх посадових осіб з питань державної служби, які суперечать законодавству в частині реалізації громадянами права на державну службу, про усунення порушень прав державного службовця або про скасування результатів конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби», затверджений наказом Національного агентства України з питань державної служби від 25 травня 2016 року № 110, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.06.2016 за № 841/28971*

Відповідно до частини шостої статті 11 Закону якщо права державного службовця, встановлені цим Законом, порушені керівником державної служби чи державним службовцем вищого органу або якщо ці особи створили перешкоди в реалізації прав державного службовця, він може подати скаргу із зазначенням фактів порушення його прав або перешкод у їх реалізації безпосередньо до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби.

Питання 1

Які обов'язки центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, щодо надання відповіді державному службовцю за результатами розгляду скарги?

Важливо! Службове розслідування проводиться відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 року № 393 «Про затвердження Порядку проведення службового розслідування Національним агентством з питань державної служби або його територіальними органами стосовно керівника державної служби в державному органі чи державного службовця вищого органу»

За фактом надходження скарги державного службовця щодо порушення керівником державної служби чи державним службовцем вищого органу прав державного службовця або якщо ці особи створили перешкоди в реалізації прав державного службовця центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, проводить службове розслідування в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, з метою перевірки фактів, викладених у скарзі.

У разі виявлення порушень прав державного службовця або створення перешкод у їх реалізації винні у порушенні посадові особи повинні бути притягнуті до відповідальності, встановленої законом.

Порушені права державного службовця підлягають безумовному поновленню, а перешкоди в реалізації цих прав - усуненню.

У випадку, якщо заявник не погоджується з отриманим рішенням, він має право оскаржити рішення, дії чи бездіяльність державних органів та їх посадових осіб, що перешкоджають реалізації прав, наданих йому цим Законом, до суду.

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ СЛУЖБОЮ

- ◆ Комісія з питань вищого корпусу державної служби
- ◆ Керівник державної служби
- ◆ Служба управління персоналом

Питання 1

Які елементи утворюють систему управління державною службою?

Відповідь

Відповідно до частини першої статті 12 Закону система управління державною службою включає:

- 1) Кабінет Міністрів України;
- 2) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби;
- 3) Комісію з питань вищого корпусу державної служби та відповідні конкурсні комісії;
- 4) керівників державної служби;
- 5) служби управління персоналом.

Питання 2

Який орган забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби?

Відповідь

Відповідно до пункту 1 Положення про Національне агентство України з питань державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 року № 500, Національне агентство України з питань державної служби забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, здійснює функціональне управління державною службою.

Питання 3

Ким призначається на посаду та звільняється з посади керівник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби?

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 13 Закону керівник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України в порядку, встановленому для призначення на посади державної служби категорії «А».

2.1. Комісія з питань вищого корпусу державної служби

Питання 4

Яким чином відповідно до Закону здійснюється призначення на посади категорії «А» (вищий корпус державної служби)?

Відповідь

Відповідно до частини першої статті 15 Закону Комісія з питань вищого корпусу державної служби проводить конкурс на зайняття вакантних посад державної служби категорії «А» та вносить суб'єкту призначення пропозиції щодо переможця конкурсу та другого за результатами конкурсу кандидата на вакантну посаду.

Відповідь

Відповідно до частини першої статті 14 Закону Комісія з питань вищого корпусу державної служби (далі - Комісія) є постійно діючим колегіальним органом і працює на громадських засадах.

Важливо! Комісія здійснює свою діяльність відповідно до Положення про Комісію з питань вищого корпусу державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 243

Відповідь

Відповідно до частини першої статті 15 Закону Комісія:

- 1) погоджує розроблені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, типові вимоги до професійної компетентності державних службовців, які займають посади державної служби категорії «А»;
- 2) проводить конкурс на зайняття вакантних посад державної служби категорії «А» та вносить суб'єкту призначення пропозиції щодо переможця конкурсу та другого за результатами конкурсу кандидата на вакантну посаду;
- 3) розглядає пропозиції та надає згоду на дострокове звільнення з посади за ініціативою суб'єкта призначення державних службовців, які займають посади державної служби категорії «А», та повідомляє про своє рішення суб'єкта призначення і центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби;
- 4) вносить пропозиції суб'єкту призначення щодо переведення державних службовців, які займають посади державної служби категорії «А», на рівнозначну або нижчу посаду до іншого державного органу у випадках, передбачених статтею 34 цього Закону;

Питання 5

Чи має Комісія з питань вищого корпусу державної служби статус державного органу?

Питання 6

Які повноваження здійснює Комісія?

- 5) здійснює дисциплінарні провадження щодо державних службовців, які займають посади державної служби категорії «А», та вносить суб'єкту призначення пропозиції за наслідками дисциплінарного провадження;
- 6) затверджує перелік посад державної служби, патронатної служби та посад працівників, які виконують функції з обслуговування, а також встановлює категорії посад державної служби за поданням керівника державної служби в апаратах допоміжних органів, утворених Президентом України.

Питання 7

Хто входить до складу комісії?

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 14 Закону до складу Комісії входять:

- 1) представник, визначений Верховною Радою України за поданням комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання державної служби, з числа осіб, які займають посади вищого корпусу державної служби;
- 2) представник, визначений Президентом України;
- 3) представник, визначений Кабінетом Міністрів України з числа осіб, які займають посади вищого корпусу державної служби;
- 4) керівник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби (за посадою);
- 5) керівник Національного агентства з питань запобігання корупції (за посадою);
- 6) представник Державної судової адміністрації України;
- 7) по одному представнику від спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців на національному рівні;
- 8) чотири представники - громадських об'єднань, наукових установ, навчальних закладів, експертів відповідної кваліфікації, обрані відповідно до порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Важливо! Порядок оформлення та направлення (вручення) вимоги про скасування рішень державних органів та їх посадових осіб з питань державної служби, які суперечать законодавству в частині реалізації громадянами права на державну службу, про усунення порушень прав державного службовця або про скасування результатів конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби», затверджений наказом Національного агентства України з питань державної служби від 25 травня 2016 року № 110, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.06.2016 за № 841/28971

Відповідь

Відповідно до частини четвертої статті 14 Закону членом Комісії може бути громадянин України з вищою освітою та досвідом діяльності або фаховими знаннями у сфері державної служби або у сфері управління людськими ресурсами, здатний представляти інтереси суспільства та забезпечувати політично неупереджену і професійну роботу Комісії.

Відповідь

Відповідно до абзацу 2 частини третьої статті 14 Закону строк повноважень члена Комісії, що становить чотири роки, крім представників, визначених Верховною Радою України, Президентом України та Кабінетом Міністрів України, строк повноважень яких визначається строком повноважень суб'єкта, представником якого є особа у складі Комісії.

Відповідь

Відповідно до пункту 10 Положення про Комісію з питань вищого корпусу державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 243, члени Комісії зобов'язані брати участь у засіданнях Комісії.

Питання 8

Які вимоги ставляться до осіб, що можуть входити до складу Комісії?

Питання 9

Який строк повноважень члена Комісії?

Питання 10

Чи є обов'язковою участь осіб, що входять до складу Комісії у засіданнях або її комітету?

Питання 11

Яка організаційна форма діяльності Комісії?

Крім того, відповідно до частини п'ятої статті 14 Закону, систематичне (два і більше разів підряд) нез'явлення без поважних причин на засідання Комісії або її комітету є підставою для дострокового припинення повноважень члена Комісії.

Відповідь

Відповідно до пункту 12 Положення про Комісію, організаційною формою діяльності Комісії є засідання, що проводяться прозоро, оголошення про їх проведення, порядок денний, протоколи таких засідань та висновки Комісії оприлюднюються на офіційному веб-сайті Кабінету Міністрів України, згідно з частиною три статті 16 Закону. Засідання Комісії вважається правоможним, якщо в ньому бере участь не менше двох третин від загального складу Комісії.

Важливо! Відповідно до пункту 13 Положення про Комісію засідання Комісії проводяться в разі потреби, але не рідше одного разу на місяць

Питання 12

Чи зберігається за членами Комісії місце роботи (посада) і середня заробітна плата?

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 16 Закону члени Комісії здійснюють свої повноваження на громадських засадах. За членами Комісії на період участі у роботі Комісії зберігаються місце роботи (посада) і середня заробітна плата.

Питання 13

На кого покладено організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Комісії?

Відповідь

Відповідно до частини восьмої статті 16 Закону організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Комісії здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби.

2.2. Керівник державної служби

Відповідь

Відповідно до підпункту 2 частини першої статті 2 Закону керівник державної служби в державному органі (далі - керівник державної служби) - посадова особа, яка займає вищу посаду державної служби в державному органі, до посадових обов'язків якої належить здійснення повноважень з питань державної служби та організації роботи інших працівників у цьому органі.

Відтак, відповідно до частини першої статті 17 Закону повноваження керівника державної служби здійснюють:

- 1) у Секретаріаті Кабінету Міністрів України – Державний секретар Кабінету Міністрів України;
- 2) у міністерстві – державний секретар міністерства;
- 3) в іншому центральному органі виконавчої влади – керівник відповідного органу;
- 4) у державних органах, посади керівників яких належать до посад державної служби, – керівник відповідного органу;
- 5) в інших державних органах або в разі прямого підпорядкування окремій особі, яка займає політичну посаду, – керівник апарату (секретаріату).

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 17 Закону Керівник державної служби:

- 1) організовує планування роботи з персоналом державного органу, в тому числі організовує проведення конкурсів на зайняття вакантних посад державної служби категорій «Б» і «В», забезпечує прозорість і об'єктивність таких конкурсів відповідно до вимог цього Закону;
- 2) забезпечує планування службової кар'єри, планове заміщення посад державної служби підготовленими фахівцями згідно з вимогами до професійної компетентності та стимулює просування по службі;

Питання 14

Хто здійснює повноваження керівника державної служби в державному органі?

Питання 15

Здійснення яких функцій належить до компетенції керівника державної служби?

- 3) забезпечує своєчасне оприлюднення та передачу центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, інформації про вакантні посади державної служби з метою формування єдиного переліку вакантних посад державної служби, який оприлюднюється;
- 4) призначає громадян України, які пройшли конкурсний відбір, на вакантні посади державної служби категорій «Б» і «В», звільняє з таких посад відповідно до цього Закону;
- 5) присвоює ранги державним службовцям державного органу, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В»;
- 6) забезпечує підвищення кваліфікації державних службовців державного органу;
- 7) здійснює планування навчання персоналу державного органу з метою вдосконалення рівня володіння державними службовцями державною мовою, регіональною мовою або мовою національних меншин, визначеною відповідно до закону, а також іноземною мовою, яка є однією з офіційних мов Ради Європи, у випадках, якщо володіння такою мовою є обов'язковим відповідно до цього Закону;
- 8) здійснює контроль за дотриманням виконавської та службової дисципліни в державному органі;
- 9) розглядає скарги на дії або бездіяльність державних службовців, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В»;
- 10) приймає у межах наданих повноважень рішення про заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В»;
- 11) виконує функції роботодавця стосовно працівників державного органу, які не є державними службовцями;
- 12) створює належні для роботи умови та їх матеріально-технічне забезпечення;
- 13) здійснює інші повноваження відповідно до цього та інших законів України.

Відповідь

Відповідно до статті 17 Закону повноваження керівника державної служби у міністерстві здійснює державний секретар міністерства.

Пунктом 5 Розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» вказаного Закону передбачено, що повноваження державних секретарів міністерств до призначення на посади осіб за результатами конкурсу в порядку, визначеному цим Законом, виконують заступники міністрів - керівники апаратів, але не довше ніж до 01 січня 2017 року.

Отже, заступник міністра - керівник апарату виконує повноваження державного секретаря міністерства.

Згідно із Законом України «Про центральні органи виконавчої влади» до посад заступників належать посади першого заступника міністра, заступників міністра та заступника міністра - керівника апарату.

Відповідно до пункту 21 частини другої статті 8 Закону України Про центральні органи виконавчої влади міністр визначає обов'язки першого заступника міністра, заступників міністра та заступника міністра - керівника апарату, розподіл повноважень міністра між першим заступником міністра та заступниками міністра, які вони здійснюють у разі його відсутності.

Зважаючи на викладене, у разі відсутності заступника міністра - керівника апарату, його повноваження, покладаються на одного із заступників міністра відповідно до розподілу обов'язків, включаючи й повноваження державного секретаря міністерства.

Відповідь

Відповідно до підпункту 2 пункту 1 статті 2 Закону **керівник державної служби в державному органі** – посадова особа, яка займає вищу посаду державної служби в державному органі, до посадових обов'язків якої належить здійснення повноважень з питань державної служби та організації роботи інших працівників у цьому органі.

Питання 16

Хто здійснює повноваження до призначення на посаду державного секретаря міністерства у разі відсутності заступника міністра - керівника апарату?

Питання 17

Хто відповідно до Закону є керівником державної служби в обласних та районних державних адміністраціях?

Статтею 8 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року № 586-14 місцеві державні адміністрації очолюють голови відповідних місцевих державних адміністрацій.

Отже, керівником державної служби в обласних державних адміністраціях є Голова ОДА, керівником державної служби в районних державних адміністраціях є Голова РДА.

2.3. Служба управління персоналом

Питання 18

Хто відповідно до Закону є керівником державної служби в обласних та районних державних адміністраціях?

Відповідь

Відповідно до частини першої статті 18 Закону служба управління персоналом напряму прямим підпорядкована керівнику державної служби.

Важливо! Типове положення про службу управління персоналом державного органу затверджене наказом Національного агентства України з питань державної служби від 03 березня 2016 року № 47

Питання 19

Як визначитись щодо необхідності утворення структурного підрозділу або введення посади спеціаліста з питань персоналу?

Відповідь

Відповідно до Типового положення про службу управління персоналом державного органу, затвердженого наказом Національного агентства України з питань державної служби від 03 березня 2016 року № 47, у державному органі, чисельність якого становить менше 10 осіб, обов'язки служби управління персоналом можуть бути покладені на одного з державних службовців цього органу.

Чисельність служби управління персоналом визначається з розрахунку до 20 осіб на одного спеціаліста служби управління персоналом

Питання 20

Якими є основні завдання служби управління персоналом державного органу?

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 18 Закону, служба управління персоналом забезпечує здійснення керівником державної служби своїх повноважень, відповідає за реалізацію державної політики з

питань управління персоналом у державному органі, добір персоналу, планування та організацію заходів з питань підвищення рівня професійної компетентності державних службовців, документальне оформлення вступу на державну службу, її проходження та припинення, а також виконує інші функції, передбачені законодавством.

Відповідь

Відповідно до пункту 1 розділу III Типового положення про службу управління персоналом державного органу, затвердженого наказом Національного агентства України з питань державної від 03 березня 2016 року № 47 службу управління персоналом очолює керівник.

Відповідь

Відповідно до пункту 2 розділу III Типового положення про службу управління персоналом державного органу, затвердженого наказом Національного агентства України з питань державної від 03 березня 2016 року № 47 керівник служби управління персоналом державного органу, юрисдикція якого поширюється на всю територію України (крім Адміністрації Президента України, Апарату Верховної Ради України, Секретаріату Кабінету Міністрів України), а також обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, призначається на посаду та звільняється з посади керівником державної служби за наявності висновку центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби.

Питання 21

Хто очолює службу управління персоналом?

Питання 22

Хто призначає на посаду та звільняє з посади керівника служби управління персоналом?

ВСТУП НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ

- ◆ **Загальні умови вступу на державну службу**
- ◆ **Порядок проведення конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби**
- ◆ **Конкурсна комісія**

3.1. Загальні умови вступу на державну службу

Питання 1

Яка особа не може вступити на державну службу?

Відповідь

Відповідно до частини другої статті 19 Закону на державну службу не може вступити особа, яка:

- 1) досягла шістдесятип'ятирічного віку;
- 2) в установленому законом порядку визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;
- 3) має судимість за вчинення умисного злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку;
- 4) відповідно до рішення суду позбавлена права займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави, або займати відповідні посади;
- 5) піддавалася адміністративному стягненню за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення – протягом трьох років з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили;
- 6) має громадянство іншої держави;
- 7) не пройшла спеціальну перевірку або не надала згоду на її проведення;
- 8) підпадає під заборону, встановлену Законом України «Про очищення влади».

Питання 2

Чи можна у вимогах до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорій «А», «Б» і «В» збільшити чи зменшити загальні вимоги, визначені статтями 19-20 Закону?

Відповідь

Відповідно до частини першої статті 19 та частини другої статті 20 Закону особа, яка претендує на зайняття посади державної служби, повинна відповідати таким загальним вимогам:

- 1) для посад категорії «А» – наявність вищої освіти ступеня магістра, загальний стаж роботи не менше семи років; досвід роботи на посадах державної служби категорій «А» чи «Б» або на посадах не нижче керівників структурних підрозділів в органах місцевого самоврядування, або досвід роботи на керівних посадах у відповідній сфері не менш як три роки; вільне володіння державною мовою, володіння іноземною мовою, яка є однією з офіційних мов Ради Європи;

- 2) для посад категорії «Б» у державному органі, юрисдикція якого поширюється на всю територію України, та його апараті – наявність вищої освіти ступеня магістра, досвід роботи на посадах державної служби категорій «Б» чи «В» або досвід служби в органах місцевого самоврядування, або досвід роботи на керівних посадах підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності не менше двох років, вільне володіння державною мовою;
- 3) для посад категорії «Б» у державному органі, юрисдикція якого поширюється на територію однієї або кількох областей, міста Києва або Севастополя, та його апараті – досвід роботи на посадах державної служби категорій «Б» чи «В» або досвід служби в органах місцевого самоврядування, або досвід роботи на керівних посадах підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності не менше двох років, вільне володіння державною мовою;
- 4) для посад категорії «Б» в іншому державному органі, крім тих, що зазначені у пунктах 2 і 3 цієї частини, – наявність вищої освіти ступеня магістра, досвід роботи на посадах державної служби категорій «Б» чи «В» або досвід служби в органах місцевого самоврядування, або досвід роботи на керівних посадах підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності не менше одного року, вільне володіння державною мовою;
- 5) для посад категорії «В» – наявність вищої освіти ступеня молодшого бакалавра або бакалавра, вільне володіння державною мовою.

Крім того, відповідно до частини четвертої статті 20 Закону особи, які претендують на зайняття посад державної служби категорії «А», мають відповідати типовим вимогам (включаючи спеціальні), затвердженим Кабінетом Міністрів України.

Водночас відповідно до абзацу другого пункту 7 Порядку визначення спеціальних вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорій «Б» і «В», затвердженого наказом Нацдержслужби від 06 квітня 201 року № 72, спеціальні вимоги щодо освіти та досвіду роботи можуть носити

Питання 3

Який порядок визначення спеціальних вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорій «Б» і «В»?

Відповідь

Частиною першою статті 20 Закону визначено, що вимогами до осіб, які претендують на вступ на державну службу, є вимоги до їхньої професійної компетентності, які складаються із загальних та спеціальних вимог.

Важливо! Порядок визначення спеціальних вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорій «Б» і «В» затверджений наказом Національного агентства України з питань державної служби від 06 квітня 2016 року № 72

Відповідно до наказу Нацдержслужби від 06 квітня 2016 року № 72, загальну організацію та контроль за процесом розробки спеціальних вимог здійснює суб'єкт призначення.

Безпосередній керівник структурного підрозділу та служба управління персоналом забезпечують розробку та визначення спеціальних вимог.

У разі утворення нового державного органу розробка та визначення спеціальних вимог може покладатися на інший структурний підрозділ до утворення служби управління персоналом.

Безпосередній керівник структурного підрозділу вносить службі управління персоналом державного органу відповідні пропозиції, які повинні містити специфічні вимоги щодо досвіду роботи, освіти, знань, умінь, компетенцій, необхідних для ефективного виконання державним службовцем покладених обов'язків.

За змістом спеціальні вимоги є описом вимог до досвіду роботи, освіти, знань, умінь, компетенцій, необхідних для ефективного виконання державним службовцем покладених обов'язків.

Спеціальні вимоги повинні визначатись з урахуванням вимог спеціальних законів, що регулюють діяльність відповідного державного органу, та бути пов'язаними з потребами державного органу, завданнями та змістом роботи, яку зобов'язаний виконувати державний службовець відповідно до його посадової інструкції, описаними з рівнем деталізації, достатнім для відбору кандидатів на зайняття посад державної служби.

Крім того, при визначенні спеціальних вимог може бути використані переліки компетенцій, наведені у додатках 3-4 до цього Порядку.

Служба управління персоналом державного органу та керівники відповідних структурних підрозділів під час визначення та розробки спеціальних вимог керуються:

- 1) Законом України «Про державну службу»;
- 2) спеціальними законами;
- 3) положеннями про структурні підрозділи державного органу;
- 4) посадовими інструкціями;
- 5) цим Порядком.

Спеціальні вимоги як складова вимог до осіб, які претендують на вступ на державну службу, формуються та затверджуються за формами, наведеними у додатках 1-2 до цього Порядку.

Безпосередній керівник структурного підрозділу:

- формує інформацію про посаду на підставі положення про державний орган, положення про структурний підрозділ, посадової інструкції, структури, штатного розпису;
- формує завдання та обов'язки для певної посади, необхідні для забезпечення ефективного виконання завдань і функцій безпосередньо структурним підрозділом та державним органом в цілому;
- формує опис спеціальних вимог до досвіду роботи, освіти, знань, умінь, компетенцій, необхідних для ефективного виконання державним службовцем покладених обов'язків;
- на основі сформованого опису вносить службі управління персоналом пропозиції до спеціальних вимог для узгодження.

Для посад з однаковими посадовими обов'язками затверджуються однакові спеціальні вимоги.

Служба управління персоналом опрацьовує надані безпосереднім керівником структурного підрозділу пропозиції, перевіряє їх на предмет актуальності та доцільності та вносить у разі потреби відповідні пропозиції щодо внесення змін.

Розроблений проект спеціальних вимог візується службою управління персоналом та безпосереднім керівником структурного підрозділу.

Після візування проект спеціальних вимог подається службою управління персоналом на затвердження керівнику державної служби в державному органі.

Підставою для внесення змін до спеціальних вимог є зміни до спеціальних законів, що регулюють діяльність відповідного державного органу, положень про структурні підрозділи державних органів, а також зміна штатного розпису державного органу.

Безпосередній керівник структурного підрозділу забезпечує оперативне внесення службі управління персоналом пропозицій щодо актуалізації спеціальних вимог у зв'язку із змінами спеціального законодавства.

Служба управління персоналом забезпечує зберігання затверджених спеціальних вимог.

Затверджені керівником державної служби в державному органі спеціальні вимоги використовуються для формування посадових інструкцій державних службовців.

3.2. Порядок проведення конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби

Питання 4

Яка процедура прийняття на державну службу?

Відповідь

Відповідно до статті 21 Закону вступ на державну службу здійснюється шляхом призначення громадянина України на посаду державної служби за результатами конкурсу.

Прийняття громадян України на посади державної служби без проведення конкурсу забороняється, крім випадків, передбачених цим Законом, зокрема відповідно до частин четвертої – шостої

статті 22 та частини першої статті 41 Закону **без обов'язкового проведення конкурсу** здійснюється переведення:

- 1) у разі реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації державного органу переведення державного службовця на рівнозначну або нижчу (за його згодою) посаду в державному органі, якому передаються повноваження та функції такого органу;
- 2) під час передачі або делегування повноважень і функцій від державного органу до органу місцевого самоврядування переведення державного службовця на посаду служби в органах місцевого самоврядування здійснюється без обов'язкового проведення конкурсу в разі відповідності його професійної компетентності кваліфікаційним вимогам до відповідної посади та за умови вступу на службу вперше за результатами конкурсу;
- 3) на іншу рівнозначну або нижчу вакантну посаду в тому самому державному органі, у тому числі в іншій місцевості (в іншому населеному пункті), – за рішенням керівника державної служби;
- 4) на рівнозначну або нижчу вакантну посаду в іншому державному органі, у тому числі в іншій місцевості (в іншому населеному пункті), – за рішенням керівника державної служби в державному органі, з якого переводиться державний службовець, та керівника державної служби в державному органі, до якого переводиться державний службовець.

Державний службовець, призначений на посаду без конкурсу, не може бути переведений на вищу посаду державної служби без проведення конкурсу.

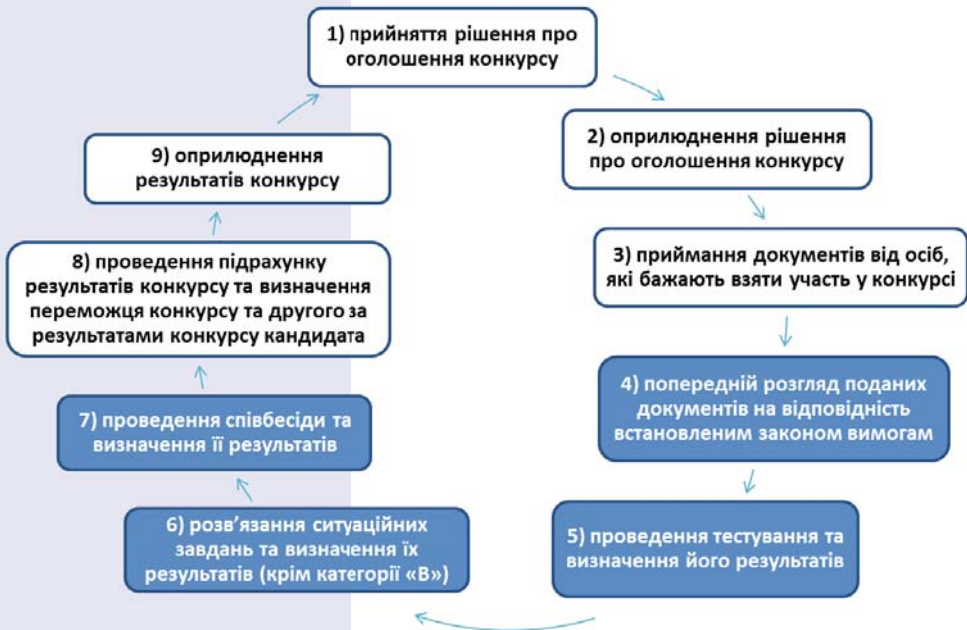
Особа, яка вступає на посаду державної служби вперше, набуває статусу державного службовця з дня публічного складення нею Присяги державного службовця, а особа, яка призначається на посаду державної служби повторно, – з дня призначення на посаду.

Етапи проходження конкурсу визначено у статтях 22-30 та Порядком проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженим по-

становою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 246.

Порядок проведення конкурсу визначає:

- умови проведення конкурсу;
- вимоги щодо оприлюднення інформації про вакантну посаду державної служби та оголошення про проведення конкурсу;
- склад, порядок формування та повноваження конкурсної комісії;
- порядок прийняття та розгляду документів для участі в конкурсі;
- порядок проведення тестування, співбесіди, інших видів оцінювання кандидатів на зайняття вакантних посад державної служби;
- методи оцінювання кандидатів на зайняття вакантних посад державної служби.

40 тестових питань та автоматичне визначення результатів	Система оцінювання: 2 бали - правильна відповідь на 32 питання і більше 1 бал - правильна відповідь на 24—31 питання 0 балів - правильна відповідь на 23 і менше питань
Тестування	
Повторне тестування допускається лише коли тестування було перервано або не відбулося з технічних або інших причин	Письмове тестування проводиться у разі відсутності умов провести його автоматизовано

Для категорії «А» затверджує Комісія Для категорії «Б» розробляє та затверджує державний орган, в якому проводиться конкурс	Кількість від одного до трьох Однакові завдання для кандидатів на одну посаду
Ситуаційне завдання	
Система оцінювання: 2 бали – глибокі знання 1 бал – достатній рівень для подальшої роботи 0 балів – завдання не розв'язані	За рішенням Комісії кандидат на посаду категорії «А» презентують результати розв'язання ситуаційного завдання

Співбесіду проводить конкурсна комісія	Під час співбесіди оцінюються вимоги, які не були оцінені на попередніх етапах конкурсу
Співбесіда	
Визначення остаточних результатів конкурсу здійснюється у балах	Система оцінювання: 2 бали – відповідність вимогам 1 бал - не повною мірою відповідають вимозі 0 балів - не відповідають вимозі

Разом з тим, абзацом другим частини другої статті 22 Закону визначено, що особливості проведення конкурсу державних службовців на посади в органах судової влади визначаються законом.

Водночас відповідно до абзацу другого пункту 1 Порядку дія цього Порядку не застосовується під час проведення конкурсу для прийняття на дипломатичну службу.

Крім того, відповідно до частини четвертої статті 22 Закону та пункту 68 Порядку на посади державної служби, пов'язані з питаннями державної таємниці, мобілізаційної підготовки, оборони та національної безпеки, може проводитися закритий конкурс.

Відповідно до пункту 69 Порядку закритий конкурс не проводиться на посади, які комплектуються військовослужбовцями.

Згідно з абзацом другим частини четвертої статті 22 Закону та пунктом 70 Порядку закритий конкурс проводиться відповідно до процедури, визначеної Законом України «Про державну службу» та цим Порядком, з урахуванням таких особливостей:

- 1) в оголошенні про проведення закритого конкурсу зазначаються лише узагальнені найменування посади (без зазначення структурного підрозділу) та посадові обов'язки (без деталізації), відомості щодо критеріїв та вимог до професійної компетентності кандидата;
- 2) конкурсна комісія формується з осіб, які мають допуск до державної таємниці;
- 3) строк подання документів кандидатами для участі у закритому конкурсі та строк проведення такого конкурсу може бути скорочено за рішенням керівника державної служби відповідного державного органу;
- 4) протоколи засідання конкурсної комісії закритого конкурсу не оприлюднюються;
- 5) інформація про переможця закритого конкурсу не оприлюднюється.

Перелік посад служби, пов'язаних з питаннями державної таємниці, мобілізаційної підготовки, оборони та національної безпеки, визначено у додатку 10 до Порядку.

Відповідь

До 01 травня 2016 року прийняття на державну службу на посади третьої-сьомої категорій посад державних службовців здійснювалося відповідно до **статті 15** Закону України «Про державну службу» від 16 грудня 1993 року № 3723-XII та **Порядку проведення конкурсу на заміщення вакантних посад державних службовців, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 року № 169.**

Згідно із пунктом 9 Порядку конкурс проводиться поетапно:

- 1) публікація оголошення державного органу про проведення конкурсу в пресі або поширення його через інші засоби масової інформації;
- 2) прийом документів від осіб, які бажають взяти участь у конкурсі, та їх попередній розгляд на відповідність встановленим кваліфікаційним вимогам до відповідного рівня посади;
- 3) проведення іспиту та відбір кандидатів.

З 01 травня 2016 року у зв'язку з набранням чинності Законом конкурс на зайняття вакантної посади державної служби буде проводиться відповідно до статті 22 цього Закону та Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 246.

При цьому слід врахувати, що саме дата набрання чинності Законом є початком для виникнення, зміни чи припинення прав та обов'язків відповідних суб'єктів правовідносин.

Статтею 58 Конституції України встановлено, що закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

У рішенні Конституційного Суду України від 09 лютого 1999 року по справі № 1-7/99 (справа про зворотну дію в часі законів та інших нормативно-правових актів) визначено, що дію нормативно-правового акта в часі треба розуміти так, що вона починається з моменту набрання цим актом чинності і припиняється з втратою ним чинності, тобто до події, факту засто-

Питання 5

Відповідно до якого порядку проводиться конкурс на зайняття вакантної посади державної служби, який було розпочато до 01 травня 2016 року?

совується той закон або інший нормативно-правовий акт, під час дії якого вони настали або мали місце.

З огляду на викладене, до правовідносин, які виникли до 01 травня 2016 року, застосовується той закон або інший нормативно-правовий акт, під час дії якого вони настали або мали місце.

Таким чином, конкурсний відбір на зайняття вакантних посад державних службовців, який розпочався до 01 травня 2016 року, має закінчитися у порядку та відповідно до законодавства, яке діяло до 01 травня 2016 року.

Питання 6

Яка методика оцінювання та складення загального рейтингу кандидатів на зайняття вакантних посад державної служби для визначення переможця конкурсу та другого за результатами конкурсу кандидата?

Відповідь

Частиною першою статті 27 Закону та пунктом 13 Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року №46, встановлено, що конкурс на зайняття вакантної посади державної служби категорії «А» проводить Комісія з питань вищого корпусу державної служби (далі – Комісія).

Для проведення конкурсу на зайняття вакантних посад державної служби категорій «Б» і «В» керівником державної служби утворюється конкурс-на комісія у складі голови і членів комісії.

Відповідно до частин другої та третьої статті 26 Закону та Порядку оцінювання кандидатів на зайняття вакантних посад державної служби (далі – кандидати) складається з трьох етапів: тестування, розв'язання ситуаційного завдання та проходження співбесіди та/або інших видів оцінювання.

Згідно з пунктами 33-39, 43-52 Порядку після закінчення часу, відведеного на складення тестування, проводиться автоматичне визначення результатів тестування програмним забезпеченням.

Для оцінки результатів тестування кандидатів використовується така 3-бальна система:

- 2 бали виставляється кандидатам, які відповіли правильно на 32 питання тестового завдання і більше;
- 1 бал виставляється кандидатам, які відповіли правильно на 24-31 питання тестового завдання;
- 0 балів виставляється кандидатам, які відповіли на 23 і менше питань тестового завдання.

Кандидати, які за результатами тестування отримали 0 балів, є такими, що не пройшли тестування та не можуть бути допущені до наступного етапу конкурсу.

Кандидати, які набрали від 1 до 2 балів, вважаються такими, що пройшли тестування.

До наступного етапу конкурсу допускаються кандидати, які надали правильні відповіді на більшу кількість тестових питань.

Водночас відповідно до пункту 35 Порядку за відсутності умов для проведення автоматизованого тестування (відсутність належної комп'ютерної техніки, відсутність Інтернет-зв'язку та інших умов) тестування проводиться письмово.

Члени конкурсної комісії визначають результати письмового тестування згідно з пунктом 34 цього Порядку.

Після визначення результатів тестування члени конкурсної комісії повертають конверти з відповідями адміністратору.

Після отримання усіх конвертів з результатами тестування адміністратор відкриває конверти з відповідями та персональними даними кандидатів, які фіксує у відомості про результати тестування за формою згідно з додатком 5 до цього Порядку та оголошує кандидатам.

Разом з тим, відповідно до пункту 36 Порядку письмове тестування не проводиться для кандидатів на зайняття посад державної служби категорії «А».

Під час другого етапу проведення оцінювання кандидатів конкурсна комісія визначає результати розв'язання ситуаційного завдання згідно з вимогами до професійної компетентності кандидата, на виявлення яких спрямоване дане завдання.

Для оцінювання результатів розв'язання ситуаційного завдання використовується така 3-бальна система:

- 2 бали виставляється кандидатам, які виявили глибокі знання та успішно розв'язали ситуаційне завдання;
- 1 бал виставляється кандидатам, які розв'язали ситуаційне завдання в обсязі, достатньому для подальшої роботи;

- 0 балів виставляється кандидатам, які не розв'язали ситуаційне завдання в установленний строк.

Визначення результатів розв'язання ситуаційних завдань здійснюється кожним членом Комісії або конкурсної комісії індивідуально та вноситься до відомості про результати ситуаційних завдань за формою згідно з додатком 6 до цього Порядку.

Остаточною оцінкою у балах за розв'язання ситуаційного завдання є середнє арифметичне значення індивідуальних оцінок членів Комісії або конкурсної комісії.

Комісія або конкурсна комісія може прийняти рішення про залучення експертів (не менше двох) у відповідній сфері для проведення оцінки відповідності окремим вимогам, які оцінюються за допомогою ситуаційних завдань. У такому разі оцінку (0-1-2) дає експерт. Така оцінка враховується членами Комісії або конкурсної комісії під час надання власної оцінки.

Після оцінювання члени Комісії або конкурсної комісії надають відомості про результати розв'язання ситуаційних завдань кандидатів адміністратору, який відкриває конверти з персональними даними кандидата, фіксує їх у зведеній відомості середніх оцінок за формою згідно з додатком 8 до цього Порядку та оголошує кандидатам.

Кандидати, які отримали середній бал 0,5 або нижче за однією з вимог, не можуть бути допущені до наступного (третього) етапу конкурсу, а саме співбесіди.

Співбесіду проводить Комісія або конкурсна комісія.

У разі потреби можуть бути присутні залучені експерти.

Під час співбесіди оцінюються вимоги, які не були оцінені на попередніх етапах конкурсу.

Для оцінювання кожної окремої вимоги до професійної компетентності на співбесіді використовується така 3-бальна система:

- 2 бали виставляється кандидатам, які відповідають вимозі;
- 1 бал виставляється кандидатам, які не повною мірою відповідають вимозі;
- 0 балів виставляється кандидатам, які не відповідають вимозі.

Визначення результатів співбесіди здійснюється кожним членом Комісії або конкурсної комісії індивідуально та фіксується у відомості про результати співбесіди за формою згідно з додатком 7 до цього Порядку.

Визначення остаточних результатів конкурсу здійснюється у балах як середнє арифметичне значення індивідуальних оцінок.

Відповідно до пунктів 56-57 Порядку підсумковий рейтинг кандидатів визначається шляхом додавання середніх оцінок, проставлених членами Комісії або конкурсної комісії у зведених відомості середніх оцінок, наведених у додатку 8 до цього Порядку, за кожен окрему вимогу до професійної компетентності, та тестування на знання законодавства.

Сума таких оцінок є підсумковим рейтингом кандидата, що заповнюється за формою згідно з додатком 9, за допомогою якого визначається переможець конкурсу.

Якщо два і більше кандидатів мають однаковий загальний рейтинг, за рішенням голови конкурсної комісії (для категорії «А» – головуєчого Комісії) переможець конкурсу визначається шляхом відкритого голосування їх членів або проводиться повторна співбесіда.

Відповідно до частини п'ятої статті 23 Закону результати конкурсу оприлюднюються не пізніше 45 календарних днів з дня оприлюднення інформації про проведення такого конкурсу.

Відповідь

Відповідно до частин першої та четвертої статті 22 Закону конкурс на зайняття вакантної посади державної служби проводиться відповідно до Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 246.

Особливості проведення конкурсу на посади державної служби, пов'язані з питаннями державної таємниці, мобілізаційної підготовки, оборони та національної безпеки, визначаються у пунктах 68-70 Порядку.

Питання 7

Чи потрібно затверджувати порядок проведення конкурсу у кожному державному органі?

Перелік цих посад визначено у додатку 10 до Порядку.

Разом з тим, згідно з частиною другою статті 22 Закону особливості проведення конкурсу державних службовців на посади в органах судової влади визначаються законом.

Тобто, в органах судової влади, конкурс на зайняття посад державної служби проводиться відповідно до положень статей 22-30 Закону та цього Порядку з урахуванням особливостей, визначених законом.

Питання 8

Де необхідно розміщувати оголошення про проведення конкурсу на зайняття посад державної служби?

Відповідь

Відповідно до частини першої статті 23 Закону інформація про вакантну посаду державної служби оприлюднюється на офіційних веб-сайтах державного органу, в якому проводиться конкурс, та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, тобто Нацдержслужби, відповідно до цього Закону і пункту 10 Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 246.

З метою широкого поширення інформації про вакансію така інформація може бути додатково оприлюднена на інших веб-сайтах або в засобах масової інформації.

Відповідно до частин другої та третьої статті 23 Закону та пунктів 5, 11-12 Порядку рішення про оголошення конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби:

- категорії «А» приймає суб'єкт призначення;
- категорій «Б» і «В» – керівник державної служби відповідно до цього Закону.

Нацдержслужба вносить суб'єкту призначення проект рішення про оголошення конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби категорії «А».

Забезпечує оприлюднення та надсилає в електронній формі рішення про оголошення конкурсу та умови проведення конкурсу за формою згідно з

додатком 1 (скановану копію наказу у форматі .pdf та умови проведення конкурсу у форматі .doc або .docx) не пізніше ніж протягом наступного робочого дня з дня підписання відповідного рішення:

- Нацдержслужбі – суб'єкт призначення або керівник державної служби в державному органі, юрисдикція якого поширюється на всю територію України;
- територіальному органу Нацдержслужби за місцем розташування – суб'єкт призначення або керівник державної служби в державному органі, юрисдикція якого поширюється на територію однієї або кількох областей, м. Києва або Севастополя, одного або кількох районів.

Нацдержслужба:

- здійснює перевірку наказу (розпорядження) про оголошення конкурсу та його умови на відповідність вимогам законодавства з питань державної служби;
- в разі відсутності зауважень узагальнює подану інформацію;
- не пізніше наступного робочого дня з дня їх надходження розміщує її на своєму офіційному веб-сайті.

У разі невідповідності наказу (розпорядження) про оголошення конкурсу та його умови вимогам законодавства з питань державної служби Нацдержслужба не пізніше наступного робочого дня з дня надходження наказу (розпорядження) повідомляє про це відповідному суб'єкту призначення або керівнику державної служби для приведення його у відповідність із законодавством.

Крім того, якщо інформація про оголошення конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби не доступна у форматі .pdf, .doc або .docx, відповідне рішення про оголошення конкурсу та умови проведення конкурсу повинні бути повернуті відповідному органу без розгляду шляхом надсилання повідомлення електронною поштою.

Частиною четвертою статті 23 Закону передбачено, що в оприлюдненому оголошенні про проведення конкурсу зазначаються:

- 1) найменування і місцезнаходження державного органу;
- 2) назва посади;
- 3) посадові обов'язки;
- 4) умови оплати праці;
- 5) вимоги до професійної компетентності кандидата на посаду;
- 6) інформація щодо строковості чи безстроковості призначення на посаду;
- 7) вичерпний перелік документів, необхідних для участі в конкурсі, та строк їх подання;
- 8) дата і місце проведення конкурсу;
- 9) прізвище, номер телефону та адреса електронної пошти особи, яка надає додаткову інформацію з питань проведення конкурсу.

Питання 9

Протягом якого терміну можна подавати документи для проходження конкурсної відбору?

Відповідь

Відповідно до частини п'ятої статті 23 Закону строк подання документів для участі в конкурсі не може становити менше 15 та більше 30 календарних днів з дня оприлюднення інформації про проведення конкурсу.

Водночас частинами першою – четвертою статті 25 Закону та пунктами 18 та 19 Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 246, встановлено, що особа, яка бажає взяти участь у конкурсі, подає в установленому порядку до конкурсної комісії такі документи:

- 1) копію паспорта громадянина України;
- 2) письмову заяву про участь у конкурсі із зазначенням основних мотивів щодо зайняття посади державної служби, до якої додається резюме у довільній формі;
- 3) письмову заяву, в якій повідомляє, що до неї не застосовуються заборони, визначені частиною третьою або четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади», та надає згоду на проходження перевірки та на оприлюднення відомостей стосовно неї відповідно до зазначеного Закону;
- 4) копію (копії) документа (документів) про освіту;

- 5) посвідчення атестації щодо вільного володіння державною мовою;
- 6) заповнену особову картку встановленого зразка;
- 7) у разі проведення закритого конкурсу – інші документи для підтвердження відповідності умовам конкурсу;
- 8) декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік.

Забороняється вимагати від особи, яка претендує на зайняття вакантної посади державної служби, документи, не визначені частиною першою цієї статті.

Особа, яка бажає взяти участь у конкурсі, може додати до заяви про участь у конкурсі інші документи, крім тих, що зазначені у частині першій цієї статті, у тому числі документи про підтвердження досвіду роботи.

Особа, яка бажає взяти участь у конкурсі, має інвалідність та потребує у зв'язку з цим розумного пристосування, подає заяву за формою згідно з додатком 3 до Порядку, про забезпечення в установленому порядку розумного пристосування.

Державні службовці державного органу, в якому проводиться конкурс, які бажають взяти участь у конкурсі, подають лише заяву про участь у конкурсі.

Відповідь

Відповідно до статті 27 Закону та абзацу першого пункту 15 та пункту 16 Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 246, конкурсна комісія утворюється у складі не менше п'яти осіб.

Рішення конкурсної комісії вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість від її складу.

Відповідь

Відповідно до статті 28 Закону та пункту 66 Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 246, учасник конкурсу, який не пройшов конкурсний відбір, має право оскаржити рішення конкурсної комісії:

Питання 10

За яких умов рішення конкурсної комісії для проведення конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби є прийнятим?

Питання 11

До якого державного органу має право оскаржити рішення конкурсної комісії учасник конкурсу, який не пройшов конкурсний відбір на зайняття вакантної посади державної служби?

- 1) щодо конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби категорії «А» – до суду;
- 2) щодо конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби категорій «Б» і «В» – до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, тобто до Нацдержслужби, або до суду.

Скарга на рішення конкурсної комісії подається не пізніше ніж через 10 календарних днів з дня отримання письмового повідомлення про результати конкурсу.

Учасник конкурсу, який оскаржує рішення конкурсної комісії, зобов'язаний повідомити про це відповідну конкурсну комісію з наданням копії скарги.

Про результати розгляду скарги Нацдержслужба, повідомляє учасника конкурсу, який подав скаргу, не пізніше 14 календарних днів з дня надходження скарги та в разі встановлення факту порушення направляє керівнику державної служби в державному органі, в якому проводився конкурс, обов'язкову для виконання вимогу про скасування результатів конкурсу.

Питання 12

За яких умов скасовується рішення конкурсної комісії стосовно переможця конкурсу та другого за результатами конкурсу кандидата на посади державної служби і проводиться повторний конкурс?

Відповідь

Відповідно до статті 30 Закону та пунктів 64 та 67 Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 246, рішення Комісії стосовно переможця конкурсу та другого за результатами конкурсу кандидата на посади державної служби скасовується та проводиться повторний конкурс у разі:

- 1) встановлення факту порушення умов конкурсу під час його проведення, яке могло вплинути на його результати;
- 2) якщо за результатами конкурсу не визначено кандидата на зайняття вакантної посади;
- 3) виявлення за результатами спеціальної перевірки обмежень щодо вступу на державну службу переможця конкурсу та відсутності другого за результатами конкурсу кандидата на зайняття вакантної посади державної служби;

- 4) незгоди переможця конкурсу з рішенням про встановлення випробування під час призначення на посаду державної служби вперше;
- 5) відмови особи, призначеної на посаду державної служби вперше, від складення Присяги державного службовця, якщо Комісією не визначено другого за результатами конкурсу кандидата на зайняття вакантної посади державної служби.

У випадках, передбачених пунктом 1 частини першої цієї статті, частиною четвертою статей 35 і 36 цього Закону, рішення конкурсної комісії скасовується суб'єктом призначення, а про проведення повторного конкурсу оголошується не пізніше ніж протягом 10 календарних днів з дня скасування рішення конкурсної комісії.

Повторний конкурс проводиться у порядку, визначеному для проведення конкурсу.

Водночас відповідно статей 35 та 36 Закону, передбачено, що у разі незгоди особи з рішенням про встановлення випробування або відмови особи від складення Присяги державного службовця застосовується відкладене право другого за результатами конкурсу кандидата на зайняття вакантної посади державної служби.

Відповідь

Відповідно до статті 29 Закону та пункту 62 Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 246, другий за результатами конкурсу кандидат на зайняття вакантної посади державної служби має право на призначення на таку посаду протягом одного року з дня проведення конкурсу, якщо:

- посада стане вакантною;
- переможець конкурсу відмовився від зайняття посади;
- переможцю конкурсу відмовлено у призначенні на посаду за результатами спеціальної перевірки.

Інформація про те, що відповідна посада стала вакантною, повідомляється другому за результатами конкурсу кандидату протягом п'яти календарних днів.

Питання 1

У чому полягає зміст відкладеного права на зайняття вакантної посади державної служби?

3.3. Конкурсна комісія

Питання 1

Хто утворює конкурсну комісію для проведення конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби категорії «А»?

Відповідь

Відповідно до частини першої статті 27 Закону та пункту 13 Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 246, конкурс на зайняття вакантної посади державної служби категорії «А» проводить Комісія з питань вищого корпусу державної служби.

Склад, повноваження та порядок організації роботи та функціонування Комісії визначається статтями 14-16, 27, 69 та 91 Закону.

Разом з тим, відповідно до частини третьої статті 14 Закону Комісія утворюється Кабінетом Міністрів України, який затверджує її персональний склад. Пропозиції щодо утворення комісії та затвердження її складу Кабінету Міністрів України вносяться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, тобто Нацдержслужбою.

Зазначені пропозиції формуються Нацдержслужбою відповідно та у Порядку обрання представників громадських об'єднань, наукових установ, навчальних закладів та експертів до складу Комісії з питань вищого корпусу державної служби, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2016 року № 314.

Водночас відповідно до пунктів 21-22 та 27 Положення про Комісію з питань вищого корпусу державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 243, з метою забезпечення виконання Комісією своїх повноважень щодо проведення конкурсу на зайняття вакантних посад державної служби категорії «А» та внесення суб'єкту призначення пропозицій щодо переможця конкурсу та другого за результатами конкурсу кандидата на вакантну посаду утворюється комітет з відбору кандидатів на зайняття вакантних посад державної служби категорії «А», який є робочим органом Комісії.

Рішення про утворення та персональний склад комітету з відбору кандидатів приймає Комісія.

Порядок роботи та функції комітету з відбору кандидатів визначаються регламентом роботи Комісії.

Крім того, відповідно до пункту 17 Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 246, за поданням керівника спеціального структурного підрозділу Нацдержслужби, який створюється для організаційного та матеріально-технічного забезпечення Комісії, Голова Нацдержслужби з числа працівників спеціального структурного підрозділу визначає особу, яка буде виконувати функції адміністратора під час проведення конкурсного відбору на посади державної служби категорії «А».

Відповідь

Відповідно до частини першої статті 27 Закону та пунктів 13 та 14 Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 246, для проведення конкурсу на зайняття вакантних посад державної служби категорій «Б» і «В» керівником державної служби утворюється конкурсна комісія у складі голови і членів комісії.

Конкурс на зайняття вакантних посад:

- керівника територіального органу міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади та інших державних органів та їх заступників проводить конкурсна комісія, утворена керівником державної служби державного органу вищого рівня;
- заступників голів облдержадміністрацій проводить конкурсна комісія, утворена керівником територіального органу Нацдержслужби;
- заступників голів райдержадміністрації проводить конкурсна комісія, утворена головою облдержадміністрації;
- категорії «Б» в усіх інших випадках та категорії «В» проводить конкурсна комісія, утворена керівником державної служби в державному органі.

Питання 1

Хто утворює конкурсну комісію для проведення конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби категорії «Б» і «В»?

Рішення про утворення конкурсної комісії для призначення керівників структурних підрозділів апарату Міноборони приймається Міністром оборони.

Склад конкурсної комісії та порядок її формування регулюється статтею 27 Закону та пунктами 15-17 Порядку, а також Порядком обрання представників громадських об'єднань до складу конкурсних комісій з відбору осіб на зайняття посад державної служби, затвердженим наказом Нацдержслужби від 12 квітня 2016 року № 76 та зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30 травня 2016 року за № 786/28916.

Питання 1

За яких умов засідання конкурсної комісії для проведення конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби є правомочним?

Відповідь

Відповідно до частини першої та частини третьої статті 27 Закону та пунктів 15 та 16 Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 246, конкурсна комісія утворюється у складі не менше п'яти осіб.

Засідання конкурсної комісії є правомочним, якщо на ньому присутні не менш як дві третини її членів.